

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen
(MPD)

BESLUT

1 (14)

2008-02-14

Dnr: 551-8538-06

XXXXXXXXXX

Ola

740 12 KNUTBY

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) till fortsatt och utökad djurhållning vid Ola gård på fastigheterna Ola 4:8 m.fl. i Uppsala kommun

Platsnummer 0380-90-016

SNI-kod 01-1 (verksamhetskod 1.11)

BESLUT

Tillstånd

Länsstyrelsen i Uppsala län, miljöprövningsdelegationen (MPD), meddelar XXXXXX (pers.nr. xxxxxx-xxxx) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) att bedriva jordbruk med djurhållning med högst 480 djurenheter, nötkreatur för mjölkproduktion inklusive rekrytering, vid Ola gård på fastigheterna Ola 4:8 m.fl. i Uppsala kommun.

Verksamheten klassas enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd med **SNI-kod 01-1**, jordbruk med mer än 200 djurenheter (prövningsnivå B). Enligt den nya bilagan till ovannämnda förordning klassas verksamheten med verksamhetskod 1.11, prövningsnivå B (tillståndsplikt länsstyrelsen).

Tillståndet gäller tills vidare.

Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen godkänner med stöd av 6 kap. 9 § MB miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor för verksamheten

Utöver vad som gäller för jordbruk och annan verksamhet enligt t.ex. 12 kap. MB, förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring, (SJVFS 1999:119) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket samt vad

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA **BESÖKSADRESS:** HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 **TELEFAX:** 018 -12 00 11 **E-POST:** tomas waara@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 **ORGANISATIONSNUMMER:** 202100-2254 (VAT SE202100225401)

som framgår enligt Jordbruksverkets allmänna råd (2005:1) om lagring och spridning av gödsel m.m. föreskriver Länsstyrelsen att följande slutliga villkor skall gälla för verksamheten.

1. Om inte annat följer av övriga villkor skall verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad XXXXXXXX angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet. Sådana mindre ändringar av verksamheten som avses i 5 § tredje stycket förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall anmälas på det sätt som anges i 22 § samma förordning till tillsynsmyndigheten.
2. Gödseln ska, inom och utom anläggningen, hanteras på sådant sätt att läckage och spill förhindras och så att olägenheter för människors hälsa och trevnad inte uppkommer. Drivningsvägar ska utformas och skötas så att förorening av yt- och grundvatten förhindras.
3. Tidpunkten för spridning av stallgödsel ska väljas så att förluster av växtnäring minimeras. Spridningen ska ske under så få och korta perioder som möjligt. Vid spridning på obevuxen mark ska nedbrukning av gödseln ske så snart som möjligt och senast samma dag. Hänsyn ska tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden så att minsta möjliga näringsförlust och olägenhet för närboende uppstår.
4. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare bostadshus eller vattentäkt än 50 m. Särskild försiktighet skall iakttas i de fall där markytan lutar mot en vattentäkt liksom i de fall där åkermarken regelmässigt översvämmas vid snösmältning eller riklig nederbörd.
5. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare vattendrag eller vattenförande dike än 15 m. Denna skyddszon ska så långt som det är möjligt med hänsyn till rationellt brukade av marken, särskilt under höst vinter och vår, hållas täckt med levande växtlighet.
6. Fullständig markkartering ska göras minst vart tionde år med avseende på fosfor, kalium och pH. En växtnärbalans avseende kväve, fosfor och kalium ska upprättas minst en gång vart tredje år. Analys av flytgödselns växtnärbalansinnehåll ska ske minst en gång per år. Stallgödselgivan ska anpassas till grödans kvävbehov och markens fosforklass.
7. Journal ska föras över växtodling och utförd gödsling. Journalen ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

3 (14)

2008-02-14

Dnr: 551-8538-06

8. Lagring av diesel ska från och med den 1 januari 2010 ske på ogenomsläpplig invallad yta under tak. Invallningen ska rymma den största tankens volym och minst 10 % av summan av övriga tankars volym.
9. Kemiska produkter och avfall ska hanteras på ett sådant sätt att det inte medför smittorisk eller olägenheter för människors hälsa eller miljön, att spill eller läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, ytvatten eller grundvatten inte kan ske.
10. Kemiska produkter och farligt avfall ska lagras på tät, invallad yta under tak. Invallningen skall rymma en volym som motsvarar den största behållarens volym plus minst 10 % av summan av övriga behållares volym.
11. Buller från verksamheten ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder som riktvärde* inte överstiger
50 dB(A) dagtid vardagar (kl. 07-18),
45 dB(A) dagtid lördag, söndag och helgdag (kl. 07-18),
45 dB(A) kvällstid (kl. 18-22) och
40 dB(A) nattetid (kl. 22-07)
Om hörbara toner eller impulsljud förekommer ska de angivna värdena för ekvivalent ljudnivå sänkas med 5 dB(A)-enheter. Momentana ljud mellan kl. 22-07 får som riktvärde* inte överstiga 55 dBA vid bostäder.

* Med riktvärde avses ett värde som om det överskrids medför en skyldighet för bolaget att vidta sådana åtgärder att värdet kan hållas.

Igångsättningstid

Fråga är om pågående verksamhet varför förordnande av igångsättningstid enligt 22 kap. 25 § MB inte är relevant.

Verkställighetsförordnande

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 22 kap. 28 § första stycket jämfört med 19 kap. 5 § första stycket 11 MB att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Återkallelse av tidigare beslut

Länsstyrelsen återkallar med stöd av 24 kap. 3 § första stycket 6. MB länsstyrelsens beslut den 17 juni 1999 (dnr. 244-7621-96).

Särskilda upplysningar

Detta tillstånd befriar inte tillståndshavaren från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Ytterligare regler om miljöhänsyn i jordbruket finns i t.ex. 12 kap MB, i förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring och i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1999:119) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket. Vidare innehåller Jordbruksverkets allmänna råd (2005:1) råd för tillämpningen av den miljöhänsyn i samband med lagring och spridning av gödsel som anges i ovan nämnda förordningar och föreskrifter. Vidare skall Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur och människor beaktas.

XXXXXXX skall vidare fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka och förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön (26 kap. 19 § MB) samt i övrigt iaktta vad som sägs i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Varje år före utgången av den 31 mars skall miljörapporten inges till tillsynsmyndigheten (26 kap. 20 § MB). Miljörapporten skall utformas i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2006:9 om miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter.

Enligt 2 kap. MB gäller vissa allmänna hänsynsregler som skall iakttas. Särskilt erinras om 2 kap. 4 § vari föreskrivs om skyldigheten att undvika sådana kemiska produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljö om de kan ersättas med sådana produkter som kan antas vara mindre farliga.

Ändring av verksamheten kan kräva nytt tillstånd eller anmälan i enlighet med bestämmelserna i 5 och 21 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Bedrivs miljöfarlig verksamhet av annan än den som meddelats tillståndet, skall den nye verksamhetsutövaren enligt 32 § samma förordning snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det ändrade förhållandet.

Avgift för prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet skall enligt 2 kap. 1 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt MB betalas av den som bedriver miljöfarlig verksamhet som anges med beteckningen A eller B i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Om verksamheten i sin helhet eller någon del av denna upphör skall detta i god tid före nedläggning anmälas till tillsynsmyndigheten. Tillståndshavaren ansvarar för att undersöka om mark- och vattenområden, byggnader och

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

5 (14)

2008-02-14

Dnr: 551-8538-06

anläggningar är så förorenade att de kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön och i så fall även ansvara för att efterbehandling sker (10 kap. MB).

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Tidigare beslut

Länsstyrelsen i Uppsala län, miljöprövningsdelegationen (MPD), meddelade genom beslut den 17 juni 1999 (dnr. 244.7621.96) XXXX och XXXXXXXX tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969:387) till djurhållning, nötkreatur för i huvudsak mjölkproduktion inklusive rekrytering, vid Ola gård på fastigheterna Ola 4:8 m.fl. i Uppsala kommun. Tillståndet omfattar maximalt 330 djurenheter, varav högst 200 kor och resten ungdjur.

Samråd

Samråd har hållits med Länsstyrelsen och tillsynsmyndigheten den 21 juni 2006. Enligt bilaga 1 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar antas verksamheten medföra betydande miljöpåverkan.

Inför samrådet den 22 mars 2007 på Ola gård skickades inbjudan till samrådet ut till samtliga närboende, till KRAV, Jordbruksverket, Ola dikningsföretag, representanter för hembygdsföreningen, Naturskyddsföreningen, Miljökontoret, Länsstyrelsen samt Hushållningssällskapet. Av de kallade kom 17 personer. Under samrådet diskuterades bl.a. gödselhanteringen, djurmiljön, naturmiljön samt hushållning av resurser. Inga invändningar framfördes mot den planerade utökningen av djurhållningen, inte heller har frågor eller kommentarer inkommit under den förlängda samrådstiden (15 april 2007).

Ärendets handläggning

Tillståndsansökan, med miljökonsekvensbeskrivning, enligt 9 kap miljöbalken inkom den 26 april 2007. Ärendet kungjordes i Uppsala Nya tidning den 1 november 2007. Kommunstyrelsen, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Byggnadsnämnden, Brandförsvaret och Kulturnämnden i Uppsala kommun har remitterats ärendet.

Yttrande har inkommit från Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kulturkontoret och Brandförsvaret. XXXXXXXXX har beretts tillfälle till det men har inte bemött vad som anförts i yttrandena som i sak har varit positiva.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

6 (14)

2008-02-14

Dnr: 551-8538-06

XXXXXXXX har även fått del av förslaget till beslut i ärendet och har beretts tillfälle att bemöta vad som anförts. Han har emellertid inte heller härvidlag hörts av inom föreskriven tid.

Ansökan med åtaganden och yrkanden

XXXXXXXX, nedan kallad sökanden, har ansökt om tillstånd enligt 9 kap. MB att utöka djurhållningen, nötkreatur för mjölkproduktion jämte rekrytering, från dagens 330 djurenheter till 480 djurenheter med fri utbytbarhet mellan djurkategorierna (utbyggnad till ca 395 årskor) på Ola gård, fastigheterna Ola 4:8 m.fl. i Uppsala kommun. Utökningen planeras att ske successivt och inom 10 år från beslutet om tillstånd. Företaget ansöker om igångsättningsmedgivande.

Sökanden avser att kontinuerligt arbeta för att minska eventuella olägenheter från verksamheten och anser att särskilda villkor är begränsande samt att miljölagstiftningen är tillräcklig för att skydda och förebygga risker för miljö och hälsa. Vidare yrkar sökanden om tillåtelse till att sprida stallgödsel med släpslang eller myllningsaggregat inom 50 meter från bostadsbebyggelse som inte är belägen på brukningsenheten.

SAMMANFATTNING AV SÖKANDENS BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Nuvarande och planerad verksamhet

Nuvarande verksamhet har tillstånd enligt miljöskyddslagen till djurhållning (nötkreatur) vid Ola gård, inom fastigheterna Ola 4:8 m.fl. Tillståndet medger högst 330 djurenheter (de), varav högst 220 kor, resten ungdjur. Efter en brand år 2004 byggdes en ny ladugård med plats för 260 kor. Tillsynsmyndigheten har medgivit fri fördelning inom det totala djurinnehavet om 330 djurenheter. Idag hålls 257 mjölkande kor. På företaget produceras ca 2185 ton mjölk per år samt en mindre mängd kött. Planerad utbyggnad kommer att ske etappvis under en 10-årsperiod. I ett första steg planeras utbyggnad av koplaterna i den befintliga ladugården samt en tillbyggnad till den nya isolerade avdelningen på platsen för den nedbrunna ladugården. Som sista steg planeras att bygga ytterliggare en ladugård. Totalt medger utbyggnaderna 334 koplater vilket ger möjlighet att hålla 395 årskor. Därtill tillkommer rekryteringsdjur, kalvar samt tjur vilket motsvarar 79 djurenheter. Tillstånd söks för 480 djurenheter. Produktionen bedrivs ekologiskt och anslutet till KRAV.

Lokalisering och planförhållanden

Anläggningen ligger utefter vägen i Ola by, ca 10 km sydost om Alunda, på gränsen mellan skogsbygd och Olandsåns dalgång. Området är ett odlingslandskap

som brukas med inslag av stora naturbetesmarker. Verksamheten ligger utanför nitratkänsligt område enligt förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket. Gården ligger inom riksintresse för kulturmiljövård, en komplex fornlämningsmiljö från bronsålder och äldre järnålder. Fornlämningar i området återfinns dock inte på jordbruksmark. De tilltänkta byggnaderna kräver ingen prövning enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Inom närbeläget verksamhetsområdet finns ett område avsatt som riksintresse för naturvården, Vällenområdet. På angränsande betesmarken österut finns ett område avsatt som naturreservat och Natura 2000-område, Ola skifte. Området utgörs av gammal skog med rik flora och fauna.

Verksamhetsområdet berörs inte av några områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (1987:10).

Inom 500 meter från anläggningen eller belägna i känslig vindriktning finns ca 20 bostadshus.

Gödselhantering

All stallgödsel kommer att lagras på fastigheten Ola 4:8. Gödsel kommer att till största delen att hanteras som flytgödsel. Den planerade utbyggnaden medför dock en relativt större ökning av mängden fastgödsel. För flytgödsel och pressvatten från plansilo finns 9 befintliga brunnar med en lagringskapaciteten överstigande 8 månader för planerad djurhållning. Utökningen av lagringskapaciteten för fastgödsel sker med hjälp av nya ströbäddar.

Enligt grundbestämmelserna i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS (2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring behöver företaget närmare 300 ha spridningsareal vid maximalt ianspråktagande av det sökta tillståndet. Tillgänglig spridningsareal, egen och arrenderad åkermark, är ca 370 ha.

Flytgödseln sprids huvudsakligen i växande gröda, upp till 90 %. Ingen höstspridning sker på barmark. Spridning sker genom släpplang eller eventuellt myllningsaggregat. Stallgödseln brukas ned samma dag. En utökad produktion kommer att medföra fler transporter p.g.a. ökad gödselhantering. Detta motverkas delvis genom anlitan av entreprenör med möjlighet att ta större mängder per transport. Ökad mängd gödsel ökar risken för näringsläckage. Med mer betesmark mot öppna vattendrag och ökad andel vall och bete från 60 % till 75 % på bekostnad av spannmålsodlingen motverkas läckage av kväve och fosfor.

Energianvändning

Mjölkanläggningarna är moderna och energieffektiva. Värmeåtervinning från kyltank används för uppvärmning av personalutrymme. Ventilationsanläggning

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

8 (14)

2008-02-14

Dnr: 551-8538-06

finns endast i den uppvärmda delen med behandlings- och kalvningsboxar, för övrigt används självdraagsventilation. Belysningsarmaturer är utrustade med lågenergilampor. Sökanden följer utvecklingen av biogasanläggningar för rötning av gödsel. Dieselanvändningen är en stor energiförbrukare. Genom att allt fler transporter och körningar läggs ut på entreprenad, sker en energieffektivisering genom att moderna och bränslesnåla maskiner används.

YTTRANDEN

Kulturkontoret och Brandförsvaret i Uppsala kommun har inte haft något att erinra mot ansökan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Uppsala kommun har inget att erinra mot en utökning av djurhållningen enligt ansökan. Däremot anser man att tillståndsbeslutet bör villkora grundförutsättningarna för verksamheten för att underlätta tillsynsmyndighetens arbete och utgöra stöd för miljörapporteringen. Vidare anser nämnden att tiden för färdigställande av anläggningen bör sättas till högst 5 år.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har ändrats (SFS 2007:674) varvid en helt ny bilaga tillkommit. Ändringen av 28 § trädde i kraft den 1 augusti 2007 medan ändringarna i övrigt och den nya bilagan trädde i kraft den 1 januari 2008. Enligt övergångsbestämmelserna ska emellertid äldre bestämmelser gälla för prövningen och handläggningen av mål och ärenden som inletts före den 1 januari 2008.

Förevarande ärende har inletts före den 1 januari 2008, varför äldre bestämmelser skall gälla för prövningen i ärendet.

Enligt bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd utgör jordbruk eller annan djurhållande verksamhet med mer än 200 djurenheter (SNI-kod 01-1) tillståndspliktig verksamhet som givits beteckningen B (prövningsnivå länsstyrelsen).

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen som bifogats ansökan bedöms vara tillräcklig i förhållande till de krav som ställts 6 kap. MB. Den kan därför godkännas.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 3 § MB skall Länsstyrelsen säkerställa i ärendet att de miljö kvalitetsnormer som meddelats enligt 1 § samma kapitel uppfylls. Regeringen har i förordningen (2001:527) om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft fastställt sådana normer för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, partiklar och ozon. Länsstyrelsen finner att den sökta verksamheten inte kommer att medföra att någon miljö kvalitetsnorm enligt ovan nämnda förordning kommer att överskridas.

Lokalisering

Enligt 2 kap. 6 § MB skall det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet skall kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Vid en tillståndsprövning enligt 9 kap. MB ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. MB tillämpas i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden. Ett tillstånd eller en dispens får inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (1987:10). Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Området omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser. Hinder mot tillstånd utifrån detaljplanesynpunkt eller utifrån områdesbestämmelsesynpunkt föreligger därför inte.

Ansökan innebär en utökning av befintlig djurhållning. Området med dess odlingsmarker är präglad av djurhållning sedan lång tid tillbaka och är väl lämpat för jordbruksverksamhet.

Ett 20-tal fastigheter med boende berörs av djurhållningen. De störningar som kan uppstå är framförallt i form av lukt, flugor och buller. Luktproblem kan uppstå även vid de marker där gödseln sprids. Den planerade utökningen bedöms dock inte ge upphov till någon påtaglig ökad störning. Mot bakgrund av de försiktighetsåtgärder som sökanden åtagit sig och med de villkor som sätts för verksamheten bedöms effekterna av verksamheten bli sådana som de boende rimligen bör tåla.

Området omfattas av riksintresse för kulturmiljövården och i nära anslutning till verksamhetsområdet finns markområden som omfattas av riksintresse för naturvård. Vidare finns närbeläget Natura 2000-område. Den planerade verksamheten bedöms inte påverka skyddsintressena för dessa områden.

Miljöbalkens mål

Enligt 1 kap. 1 § MB syftar bestämmelserna i balken till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Av de nationella och regionala miljömålen kommer verksamheten främst att påverka miljömålet "Ingen övergödning".

Den planerade utökningen vid Ola gård bör enligt Länsstyrelsens bedömning inte få leda till ökad negativ påverkan på yt- och grundvatten eller på människors hälsa, inte heller minska förutsättningarna för biologisk mångfald. Förutsatt att verksamheten vidtar skyddsåtgärder mot växtnäringsutlakning anser Länsstyrelsen att ett tillstånd till verksamheten inte motverkar miljöbalkens mål.

De allmänna hänsynsreglerna

Enligt 2 kap. 2 § MB ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet (det sk. kunskapskravet).

Enligt 2 kap. 3 § MB skall alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (den s.k. försiktighetsprincipen). I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 2 kap. 4 § MB skall alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga (den s.k. produktvalsprincipen). Motsvarande krav gäller i fråga om varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt eller bioteknisk organism.

Enligt 2 kap. 5 § MB skall alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning

och återvinning (de s.k. hushållnings- och kretsloppsprinciperna). I första hand skall förnybara energikällor användas.

Sökanden får anses ha tillräckliga kunskaper för att driva verksamheten i överensstämmelse med hänsynsreglerna i 2 kap. MB. I ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen har sökanden redovisat vilka störningar för människors hälsa och miljön som verksamheten kan innebära och angivit åtgärder för att minska dessa. Genom att kontinuerligt arbeta för att minska eventuella olägenheter från verksamheten, samt att verksamheten regleras genom lagar, förordningar och föreskrifter, anser sökanden att verksamheten kan bedrivas utan att särskilda villkor föreskrivs i tillståndet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i sitt yttrande framfört att tillståndsbeslutet bör villkora grundförutsättningarna för verksamheten.

En utgångspunkt för Länsstyrelsens prövning är att verksamheten inte ska dubbelregleras genom tillståndet, d.v.s. villkorsformuleringar bör inte ställa samma krav som återfinns i annan lag, förordning eller föreskrift om det inte finns särskilda skäl att sätta kraven som villkor. Länsstyrelsen konstaterar t.ex. att förordningen om miljöhänsyn i jordbruket med föreskrifter väl reglerar krav på lagringsutrymmen för gödsel och spridningsarealer. Sökanden har visat att företaget klarar kraven vid maximal produktion. Ifall det framledes t.ex. uppstår brist på tillgänglig spridningsareal i närområdet måste verksamheten anpassas därefter.

Länsstyrelsen anser att villkor ska föreskrivas avseende hantering av gödsel, kemikalier, avfall och buller. Avgörande är tolkningen av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. En förordning eller föreskrift hindrar inte tillståndsmyndigheten att i enskilda fall skärpa eller förtydliga krav. Praxis vid prövning av miljöfarlig verksamhet är att generella villkor meddelas t.ex. beträffande lagring av kemikalier och buller.

Allmänna villkoret (villkor nr 1)

Villkoret innebär att tillståndshavaren är skyldig att följa vad som uppgivits i ansökan och vad man i övrigt har åtagit sig i ärendet om inget annat sägs i detta beslut. Villkorsformuleringen följer gällande praxis och innebär att innehållet i ansökan och övriga åtaganden i ärendet får samma juridiska status som övriga villkor i detta beslut. Mindre ändringar av verksamheten, t.ex. nyttjande av bekämpningsmedel och konstgödsel, ska anmälas till tillsynsmyndigheten på det sätt som anges i 22 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Gödselhantering (villkor 2-7)

Olandsån är ett näringsbelastat vattendrag där jordbruket inom avrinningsområdet står för det största bidraget av näringsämnen. Genom Olandsån sker en vidare transport av näringsämnen till Bottenhavet. Åtgärder som syftar till att minska landbrukets förluster av kväve och fosfor är angelägna både ur miljö- och hushållningssynpunkt.

Kväveförluster, i form av ammoniak, sker under stallgödselns hela hanteringskedja, fodring, hantering i stallar, under lagring och vid spridning men även från träck och urin från betande djur. Åtgärder vid spridning av stallgödsel är särskilt viktiga eftersom de utgör en stor del av den totala ammoniakförlusten från stallgödsel och för att spridningen är det sista steget i kedjan. Vidtas inte åtgärder där är det risk för att man förlorar en stor del av effekten av åtgärder man gjort i tidigare led. Ammoniakavgången är hög omedelbart efter spridning vilket motiverar att gödseln brukas ned så snart som möjligt. På obevuxen mark bör nedbrukning/nedmyllning ske omgående efter spridningstillfället, dock senast samma dag. Vid spridning i växande vall bör spridning med myllningsaggregat övervägas. Tidpunkten, såväl tid på året som aktuella väderleksförhållanden, för spridning av stallgödsel har stor betydelse för ammoniakförlusterna och luktpåverkan. Enligt Jordbruksverkets Allmänna råd (2005:1) bör inte flytgödsel och urin spridas under hösten i eller inför sådd av höststråsäd, inte heller under hösten inför vårsådd.

Jordbrukets diffusa bidrag till fosforbelastningen har ökat under senare år. En viktig väg för minskad påverkan är att genom anpassad gödsling och utfodring försöka minska andelen fält med höga fosfortal. Om ett fält har uppnått fosforklass III bör stallgödselgivorna begränsas till av rådgivningen rekommenderad fosforgiva för aktuell gröda och skördenivå. Att anlägga skyddszoner runt vattendrag och vattenförande diken motverkar borttransport av fosfor.

För att korrekt kunna bedöma gödslingsbehovet måste verksamhetsutövaren bland annat ha kännedom om markens näringsstatus, gårdens växtnäringsbalans samt gödselns innehåll av växtnäringsämnen. Verksamhetsutövaren ska kunna redogöra för grödans kvävebehov samt vilken gödsling som har genomförts. Av en journal för utförd gödsling bör framgå vilket fält som avses, vilken areal det har, gröda, sådatum, datum för gödselspridning samt typ och mängd av gödselmedel som spridits.

Skyddsavstånd till vattendrag och vattenförande diken anges i enlighet med sökandens åtagande samt tidigare villkor för verksamheten. Skyddsavstånd som anges vid spridning av gödsel till bebyggelse och vattentäkter överensstämmer med vad sökanden åtagit sig. Då spridning av gödsel huvudsakligen kommer att

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

13 (14)

2008-02-14

Dnr: 551-8538-06

ske genom släpplangsspridare bedöms de luktolägenheter som kan uppstå som acceptabla ifall ett skyddsavstånd om 50 meter till bostäder tillämpas. För att motverka luktstörningar i samband med spridning av stallgödsel bör spridningen ske under så få och korta perioder som möjligt samt anpassas till lämpliga väder- och vindförhållanden. Viss lukt från gödselspridning och djurhållning är dock ofrånkomlig.

Kemikalier och avfall (villkor 8-10)

Drivmedel, kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras och hanteras så att omgivningen skyddas mot föroreningar. Avfall och restprodukter ska om möjligt nyttiggöras.

Buller (villkor 11)

Riktvärdet för externt industribuller vid nyetablering, i enlighet med Naturvårdsverkets allmänna råd 1978:5, är vedertagen praxis.

Utöver ovanstående villkor har Länsstyrelsen även övervägt att uppskjuta frågan om fastställande av slutliga villkor för produktion av förnyelsebar energi genom en biogasanläggning. Länsstyrelsen bedömer dock med beaktande av investeringskostnader, osäkerheter kring teknik, gårdens storlek och värmebehov samt att råmaterialet är nötgödsel med lägre utbyte av biogas att det för närvarande är oskäligt att kräva utredning om möjligheten att uppföra och driva biogasanläggning. Sökanden har även uppgivit i ansökan att man avser att följa utvecklingen inom området.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning

Om föreskrivna villkor iakttas anser Länsstyrelsen att verksamheten, så som den beskrivits i ansökan och övriga handlingar som inkommit i ärendet, är förenlig med de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB, med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB samt med MB:s allmänna mål i 1 kap 1§ MB. Tillstånd ska därför lämnas till verksamheten. Inlånade djur på sommarbete berörs inte av tillståndet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Uppsala kommun anser att tiden för färdigställande av anläggningen bör sättas till högst 5 år. Tillståndet avser maximal produktion men Länsstyrelsen bedömer att det inte finns något skäl att reglera inom vilken tid sökanden ska ha färdigställt sin etappvisa utbyggnad av anläggningen.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

14 (14)

2008-02-14

Dnr: 551-8538-06

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till Nacka tingsrätt, miljödomstolen, se bilaga 1.

Beslut om kungörelsedelgivning

Se bilaga 2.

Beslut i ärendet har fattats av miljöprövningsdelegationen. I beslutet har deltagit länsassessor Roger Gustafsson, ordförande, och miljöskyddshandläggare Ing-Marie Askaner, miljöszak-kun-nig. Ärendet har föredragits av miljöskydds-handläggare Tomas Waara, miljöenheten.

Roger Gustafsson

Ing-Marie Askaner

BILAGOR

1. Hur man överklagar
2. Beslut om kungörelsedelgivning

SÄNDLISTA

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Kommunstyrelsen i Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Brandförsvaret i Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Kulturkontoret i Uppsala kommun, 753 75 Uppsala